

EDUSKUNNAN VASTAUS 225/2009 vp

Hallituksen esitys laiksi työttömyysturvalain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi työttömyysturvalain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 179/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 50/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 2 §:n 3 momentti, 4 luvun 6 §, 6 luvun 10 § ja 9 luku, sellaisina kuin niistä ovat 4 luvun 6 § osaksi laissa 970/2003 ja 9 luku siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen,

muutetaan 2 luvun 5 §:n 3 ja 4 momentti, 3 luvun 1 §, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 2 kohta, 4 luvun 5 §:n 3 momentti ja 7 §:n 1 momentti, 5 luvun 2 ja 3 §, 4 §:n 4 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6, 7 ja 10 § sekä 13 §:n 1 ja 2 momentti, 6 luvun 1—3 §, 3 a ja 3 b §, 5 §:n otsikko ja 1 ja 2 momentti sekä 7—9 §, 7 luku, IV osan otsikko, 10 luku, 11 luvun 1 §:n 1 momentti ja 12 § sekä 14 luvun 2 §:n 1 momentti, 2 a ja 3 §, 3 a §:n 2 momentti, 3 b §:n 1 momentti ja 3 d §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 5 §:n 3 momentti ja 14 luvun 2 a § laissa 997/2008, 2 luvun 5 §:n 4 momentti laissa 14/2007, 3 luvun 1 § osaksi laissa 344/2009, 3 luvun 3 §:n 1 momentti ja 5 luvun 4 §:n 4 momentti laissa 462/2006, 3 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 1354/2007, 4 luvun 5 §:n 3 momentti ja 6 luvun 2 § laissa 459/2005, 5 luvun 3 § osaksi laissa 1047/2004 ja mainitussa laissa 997/2008, 5 luvun 7 § mainituissa laeissa 1047/2004, 462/2006 ja 997/2008, 5 luvun 10 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, 5 luvun 13 §:n 1 momentti sekä 6 luvun 3 a ja 3 b § laissa 472/2009, 5 luvun 13 §:n 2 momentti laissa 1180/2005, 6 luvun 1 ja 3 § osaksi mainitussa laissa 459/2005, 6 luvun 7 § laissa 636/2004, 6 luvun 8 § osaksi mainitussa laissa 1047/2004 ja 6 luvun 9 § osaksi laissa 1252/2006, 7 ja 10 luku niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen, 11 luvun 1 §:n 1 momentti sekä 14 luvun 3 §, 3 a §:n 2 momentti, 3 b §:n 1 momentti ja 3 d §:n 1 momentti laissa 1217/2005 ja 14 luvun 2 §:n 1 momentti laissa 608/2004, sekä

lisätään 5 lukuun uusi 10 a § sekä 6 lukuun uusi 3 c—3 e ja 5 a § seuraavasti:

2 luku

Etuuden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset

5 §

Yritystoiminnan päättyminen ja keskeytyminen

— — — — —
Yritystoiminnan lopettamista tai vähintään neljän kuukauden keskeytystä ei edellytetä, jos:

1) henkilön päätoiminen työllistyminen on ollut satunnaista;

2) henkilön työ on loppunut tuotantosuunnan lopettamisen tai vastaavan syyn johdosta;

3) henkilöä on pidettävä palkansaajaan rinnastettavana yrittäjänä;

4) yritystoimintaa luonnonolosuhteista johdun on pidettävä kausiluonteisena; tai

5) henkilön työ on loppunut yritystoiminnan edellytysten pysyväisluonteisen heikentymisen johdosta ja yritystoiminnasta siinä työskentelevää henkilöä kohti syntyvä tulo on vähemmän kuin 5 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu yritystoiminnan olennaisuutta osoittava työtulon määrä.

Mitä edellä 3 momentin 1, 2 ja 5 kohdassa säädetään, sovelletaan 1 luvun 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuun perheenjäseneneen, jolla itsellään ei ole eikä kahden edellisen vuoden aikana ole ollut vähintään 15 prosenttia yrityksen osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta eikä muutoinkaan määräysvaltaa yrityksessä. Mitä tämän pykälän 3 momentin 5 kohdassa säädetään, koskee perheenjäsentä yrityksessä, jossa ei työskentele muita kuin yrittäjän perheenjäseniä. Henkilön päätoimisen työllistymisen katsotaan olleen satunnaista, jos hän on työllistynyt yrityksessä tai omassa työssä yhteensä enintään kuuden kuukauden ajan.

— — — — —

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

1 §

Ikä

Työttömyysetuutta ei myönnetä työnhakijalle, joka ei ole täyttänyt 17 vuotta. Työttömyysetuus myönnetään enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jona työnhakija täyttää 65 vuotta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa ja julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 1 luvun 8 §:n 1 momentissa säädetään, työttömyysetuutta myönnetään henkilölle sen kalenterikuukauden jälkeen, jona hän täyttää 65 vuotta, jos hänen työntekonsa on estynyt tämän lain 1 luvun 5 §:n 1 momentin 14 kohdassa, 4 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 2 momentissa mainituista syistä taikka jos hänet on kokoaikaisesti lomautettu. Työttömyysetuus myönnetään enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jona henkilö täyttää 68 vuotta.

3 §

Työkyvyttömyys

Työkyvyttömällä henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen. Työkyvyttömänä pidetään henkilöä, joka saa sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista sairauspäivärahaa tai osasairauspäivärahaa tai kansaneläkelain (568/2007) mukaista työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutustukea taikka täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa etuutta jonkin muun lain nojalla. Työkyvyttömänä pidetään myös henkilöä, joka on todettu sairausvakuutuslain tai kansaneläkelain mukaisesti työkyvyttömäksi, vaikka etuutta ei ole hänelle myönnetty.

Työnhakijalla, joka saa työkyvyttömyyseläkettä kansaneläkelain 12 §:n 4 momentin perusteella tai työkyvyttömyyden perusteella eläkettä vain toisen valtion lainsäädännön mukaan, on oikeus työttömyysetuuteen edellyttäen, että hän muutoin täyttää tässä laissa työttömyysetuuden saamiselle säädetyt edellytykset.

— — — — —

4 §

Estävät sosiaalietuudet

Samalta ajalta voidaan maksaa vain yhtä tämän lain mukaista työttömyysetuutta. Peruspäivärahaa ei makseta siltä ajalta, jolta työnhakijalle maksetaan ansiopäivärahaa.

5 §

Työ- tai virkasuhteesta johtuvat rajoitukset

Työttömyysetuuteen ei ole oikeutta työnhakijalla:

2) siltä ajalta, jolta hänellä on oikeus saada kokoaikatyön palkkaan perustuvaa vuosilomajan palkkaa;

4 luku

Sovitelu ja vähennetty työttömyysetuus

5 §

Etuuden määrä

Jos henkilöllä on oikeus 6 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun korotettuun ansio-osaan tai muutosturvan ansio-osaan, soviteltu ansiopäiväraha mahdollisine lapsikorotuksineen voi yhdessä työtulon kanssa olla enintään päivärahan perusteena olevan palkan suuruinen, kuitenkin vähintään niin paljon kuin henkilöllä olisi oikeus saada peruspäivärahaa ilman 6 luvun 1 §:n 1 momentin mukaista korotusosaa tai muutosturvalisää.

7 §

Sosiaalietuuksien vaikutus työttömyysetuuteen

Jos henkilö saa muuta kuin 3 luvun 4 §:ssä tarkoitettua lakisääteistä etuutta tai saa työky-

vyttömyyseläkettä toisen valtion lainsäädännön mukaan taikka kansaneläkettä kansaneläkelain 12 §:n 4 momentin perusteella, hänen täysimääräisestä työttömyysetuudestaan vähennetään sosiaalietuus. Tällöin ei kuitenkaan seuraavia eläkejä ja sosiaalietuuksia oteta huomioon (*etuoi-keutetut tulot*):

- 1) perhe-eläkkeet;
- 2) vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) mukainen eläkettä saavan hoitotuki;
- 3) tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukainen haittaraha;
- 4) sotilasvammalain mukainen elinkorko ja täydennyskorko;
- 5) vammaisetuuksista annetun lain mukainen vammaistuki;
- 6) eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) mukainen asumistuki;
- 7) asumistukilain (408/1975) mukainen asumistuki;
- 8) lapsilisälain (796/1992) mukainen lapsilisä;
- 9) toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukainen toimeentulotuki;
- 10) sotilasavustuslain (781/1993) mukainen sotilasavustus;
- 11) tapaturmavakuutuslain ja sotilasvammalain mukaiset erityisten kustannusten korvaukset.

5 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

2 §

Palkansaajan oikeus työttömyyspäivärahaan

Ansiopäivärahaan on oikeus palkansaajakassan jäsenenä (*vakuutettu*), joka on ollut vakuutettuna vähintään 34 edellistä viikkoa ja joka vakuutettuna ollessaan on täyttänyt työssäoloehdon.

Peruspäivärahaan on oikeus työnhakijalla, joka täyttää työssäoloehdon.

3 §

Palkansaajan työssäoloehto

Palkansaajan työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on 28 lähinnä edellisen kuukauden aikana (*tarkastelujakso*) ollut vähintään 34 kalenteriviikkoa 4 §:ssä tarkoitetussa työssä.

Tarkastelujaksoa pidennetään ajalla, jonka henkilö on estynyt olemasta työmarkkinoilla, jos syynä tähän on:

- 1) sairaus, laitoshoido tai kuntoutus;
- 2) asevelvollisuus tai siviilipalvelus;
- 3) päätoimiset opinnot;
- 4) lapsen syntymä tai enintään 3-vuotiaan lapsen hoito;
- 5) apurahakausi;
- 6) muu näihin verrattava hyväksyttävä syy.

Tarkastelujaksoa pidennetään myös ajalla, jota ei 4 §:n 4 momentin perusteella lueta työssäoloehtoon tai jona henkilö on 10 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisessa työllistymistä edistäväsä palvelussa.

Tarkastelujaksoa pidennetään enintään seitsemän vuotta.

4 §

Palkansaajan työssäoloehtoon luettava työ

Laskettaessa 3 §:ssä tarkoitetun työssäoloehdon täyttymistä huomioon otetaan puolet niiden kalenteriviikkojen lukumäärästä, joina tehdyn työn palkkauskustannuksiin työnantaja on saanut korkeinta korotettua palkkatukea tai samalta ajalta työmarkkinatukea ja julkisesta työvoimapaalvelusta annetussa laissa tarkoitettua työllistämistukea. Työssäoloehtoon ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadessaan. Työssäoloehtoon ei myöskään lueta aikaa, jolta henkilölle on maksettu työ- tai virkaehtosopimuksen perusteella alennettua sairausajan palkkaa.

5 §

Palkansaajalle hyväksi luettavat vakuutuskaudet

— — — — —
Jos yrittäjäkassan jäsen kuukauden kuluessa palkansaajaksi ryhtymisestä ja yrittäjäkassasta eroamisesta liittyy palkansaajakassaan, hänen hyväkseen luetaan ansiopäivärahan työssäoloehdossa enintään 10 viikkoa työskentelyaikaa ja vakuutettunaoloaikaa yrittäjäkassassa.

6 §

Yrittäjän oikeus työttömyyspäivärahaan

Ansiopäivärahaan on oikeus yrittäjäkassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna vähintään 18 edellistä kuukautta ja joka vakuutettuna ollessaan on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon.

Peruspäivärahaan on oikeus yrittäjällä, joka on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon.

7 §

Yrittäjän työssäoloehto

Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun henkilö lähinnä edellisten 48 kuukauden aikana (*tarkastelujakso*) on työskennellyt vähintään 18 kuukautta yrittäjänä siten, että yritystoiminta on ollut laajuudeltaan olennaista. Työssäoloehtoon luetaan vähintään neljä kuukautta kestäneet työskentelyjaksot ja kukin yrittäjänä työskennelly jakso luetaan yrittäjän työssäoloehtoon vain kerran. Työssäoloehtoon ei lueta työtä, jota henkilö on tehnyt osasairauspäivärahaa saadessaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vakuutuksen työtulosta sekä työntekijän eläkelain mukaisesta työansioista, joka osoittaa, että yritystoiminta on laajuudeltaan olennaista.

Tarkastelujaksoa pidennetään ajalla, jonka henkilö on estynyt olemasta työmarkkinoilla, jos syynä tähän on:

- 1) sairaus, laitoshoido tai kuntoutus;
- 2) asevelvollisuus tai siviilipalvelus;

- 3) päätoimiset opinnot;
- 4) lapsen syntymä tai enintään 3-vuotiaan lapsen hoito;
- 5) apurahakausi;
- 6) muu näihin verrattava hyväksyttävä syy.

Jos henkilö on työskennellyt osasairauspäivärahaa saadessaan tai on ollut 10 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisessa työllistymistä edistäväsä palvelussa, tarkastelujaksoa pidennetään vastaavasti.

Tarkastelujaksoa pidennetään enintään seitsemän vuotta.

10 §

Työssäoloehdon voimassaolo

Jos henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta ilman hyväksyttävää syytä yli kuusi kuukautta, hänelle ei myönnetä työttömyyspäivärahaa ennen kuin hän on täyttänyt poissaolon jälkeen työssäoloehdon. Tällöin työssäoloehdon tarkastelujakso alkaa siitä, kun henkilö on poissaolon jälkeen mennyt työhön tai aloittanut yritystoiminnan.

Henkilön katsotaan olleen työmarkkinoilla, jos hän on ollut työssäoloehtoon luettavassa työssä tai työllistynyt yritystoiminnassa tai omassa työssä taikka ollut työvoimapolitiisessa toimenpiteessä tai ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Henkilöllä katsotaan olleen hyväksyttävä syy työmarkkinoilta poissaololle sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, apurahakauden, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan syyn johdosta.

Jos henkilö on työskennellyt yrittäjänä yli 18 kuukautta tai jos hän on täyttänyt yrittäjäkassan jäsenenä yrittäjän työssäoloehdon, hänelle ei myönnetä palkansaajakassasta työttömyyspäivärahaa ennen kuin hän on yritystoiminnan jälkeen täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon. Tällöin työssäoloehdon tarkastelujakso alkaa siitä, kun henkilö yritystoiminnan jälkeen on mennyt työhön.

Jos yrittäjän työssäoloehdon yrittäjäkassan jäsenenä täyttänyt henkilö siirtyy palkansaaja-

kassan jäseneksi, hänen oikeutensa yrittäjän työttömyyspäivärahaan päättyy, kun hän täyttää palkansaajakassan jäsenenä palkansaajan työssäoloehdon. Tällöin yrittäjän työssäoloehdon tarkastelujakso alkaa siitä, kun henkilö on uudelleen liittynyt yrittäjäkassaan.

10 a §

Palkansaajan ja yrittäjän jälkisuoja

Jos palkansaajakassasta yrittäjäkassaan siirtynyt jää työttömäksi ennen kuin hän on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon, hänellä on oikeus siihen työttömyyspäivärahaan, joka hänelle maksettaisiin, jos hän olisi edelleen palkansaajakassan jäsen.

Jos yrittäjäkassasta palkansaajakassaan siirtynyt jää työttömäksi ennen kuin hän on täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon, hänellä on oikeus siihen työttömyyspäivärahaan, joka hänelle maksettaisiin, jos hän olisi edelleen yrittäjäkassan jäsen.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua jälkisuojaa sovelletaan, jos henkilö on kassasta erottuaan kuukauden kuluessa liittynyt toiseen työttömyyskassaan.

Työttömyyspäivärahan myöntää ja maksaa se työttömyyskassa, jossa henkilö on jäsenenä.

13 §

Omavastuu aika

Työttömyyspäivärahaa maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä seitsemää täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana. Omavastuu aika asetetaan kerran 6 luvun 7 §:ssä säädettyä työttömyyspäivärahan enimmäisaikaa kohti.

Omavastuupäiviksi ei lueta niitä päiviä, joina henkilö ei täytä ansio- tai peruspäivärahan saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä tai joilta henkilö ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi taikka oikeutta soviteltuun työttömyyspäivära-

haan 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaika-rajoiden ylittymisen vuoksi. Omavastuu-aikaan luetaan kuitenkin 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan omavastuu-aika. Omavastuupäiviksi luetaan myös ne päivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta 10 luvun perusteella.

— — — — —

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

1 §

Työttömyyspäivärahan määrä

Peruspäiväraha on 22,22 euroa päivältä. Peruspäivärahan korotusosa ja muutosturvaliisä ovat 3,82 euroa päivältä. Ansiopäiväraha muodostuu peruspäivärahan suuruisesta perusosasta ja ansio-osasta. Työttömyyspäivärahan määrä lasketaan ottaen huomioon, mitä 4 luvussa säädetään.

2 §

Ansiopäivärahan ansio-osa, korotettu ansio-osa ja muutosturvan ansio-osa

Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiopäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansio-osa on 57,5 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 35 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiopäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Muutosturvan ansio-osa on 65 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, muutosturvan ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 37,5 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiopäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Muunnettaessa kuukautta kohti laskettua palkkaa päiväpalkaksi tai päinvastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 työpäivää.

3 §

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen työttömyyden alkaessa

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan yhteensä enintään 20 päivältä työnhakijalle, joka on ollut työssä yhteensä vähintään kolme vuotta ennen työttömyyspäiväraha-oikeuden alkamista. Jos työnhakija työttömäksi jäädessään täyttää 3 a §:n mukaiset pitkään työuraan perustuvat korotusosan tai korotetun ansio-osan maksamisen edellytykset, hänellä ei ole työttömäksi jäädessään oikeutta tämän pykälän mukaiseen korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan.

Työnhakijalla, jolle on maksettu korotusosaa tai korotettua ansio-osaa 3 a §:n perusteella, on oikeus korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan tämän pykälän perusteella, jos hän on 3 a §:ään perustuvan korotusosan tai korotetun ansio-osan maksamisen alettua täyttänyt uudelleen palkansaajan työssäoloehdon.

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen aloitetaan alusta, kun työnhakija on uudelleen täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon.

3 a §

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen pitkän työuran päätyttyä

Korotusosaa maksetaan työnhakijalle, joka on menettänyt työnsä työsopimuslain 7 luvun 3, 4, 7 tai 8 §:ssä tarkoitetuista taloudellisista tai tuo-

tannollisista syistä, vastaavista syistä merimieslain mukaan tai julkisen yhteisön toiminnasta johtuvista vastaavista syistä ja jolla on ennen työn menettämistä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään 20 vuotta.

Henkilön katsotaan menettäneen työnsä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tuotannollisista tai taloudellisista syistä myös, jos hän on irtisanonut työsopimuksensa työsopimuslain 5 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen kestänyttä yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää.

Korotettua ansio-osaa maksetaan työnhakijalle, joka täyttää 1 momentissa mainitut edellytykset ja joka on ennen työn menettämistä ollut palkansaajakassan jäsenenä vähintään viisi vuotta.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan yhteensä enintään 100 päivältä. Jos irtisanomisperuste on riitautettu, ansiopäivärahaa ja peruspäivärahaa ei myönnetä tai makseta korotettuna ennen asiassa tehtyä lopullista ratkaisua.

3 b §

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen, 10 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisten työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan myös työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen palvelujen väliseltä ajalta, jos näiden palvelujen välinen aika on enintään seitsemän kalenteripäivää.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta yhteensä enintään 200 päivältä. Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen aloitetaan alusta, kun työnhakija on uudelleen täyttänyt palkansaajan tai yrittäjän työssäoloehdon.

3 c §

Muutosturvalisän ja muutosturvan ansio-osan maksamisen edellytykset

Muutosturvalisää ja muutosturvan ansio-osaa maksetaan työnhakijalle:

1) joka kuuluu julkisesta työvoimapaalvelusta annetun lain 5 a luvun mukaisen muutosturvan piiriin;

2) jolla on voimassa oleva työllistymissuunnitelma tai työllistymissuunnitelmaa korvaava suunnitelma; ja

3) jolla on oikeus työttömyyspäivärahaan täytettyään palkansaajan työssäoloehdon.

Muutosturvalisää ja muutosturvan ansio-osaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen, 10 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisten työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Muutosturvalisää ja muutosturvan ansio-osaa maksetaan myös työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen palvelujen väliseltä ajalta, jos näiden palvelujen välinen aika on enintään seitsemän kalenteripäivää.

Jos irtisanomisperuste on riitautettu, ansiopäivärahaa ja peruspäivärahaa ei myönnetä tai makseta muutosturvalisällä tai muutosturvan ansio-osalla korotettuna ennen asiassa tehtyä lopullista ratkaisua.

Muutosturvalisää ja muutosturvan ansio-osaa ei makseta, jos työnhakijalla on oikeus tämän luvun 9 §:n mukaisiin lisäpäiviin.

3 d §

Muutosturvalisän ja muutosturvan ansio-osan maksamisen enimmäisaika

Muutosturvalisää ja muutosturvan ansio-osaa maksetaan yhteensä enintään 200 päivältä.

Muutosturvalisän ja muutosturvan ansio-osan maksamisen enimmäisajan laskeminen aloitetaan alusta, kun työnhakija on täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon.

3 e §

Korotusosien ja korotettujen ansio-osien sekä muutosturvalisän ja muutosturvan ansio-osan maksamisjärjestys

Korotusosaa tai korotettua ansio-osaa ei makseta työnhakijalle, jolla on oikeus muutosturvalisään tai muutosturvan ansio-osaan.

Jos muutosturvalisää tai muutosturvan ansio-osaa on maksettu enimmäisaika, työnhakijalla ei ole tämän jälkeiseltä ajalta oikeutta 3 b §:n mukaiseen korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan saman päivärahaikauden enimmäisajan kuluessa.

Jos työnhakijalla on oikeus saada korotusosaa tai korotettua ansio-osaa useammalla kuin yhdellä perusteella, maksetaan hänelle ensisijaisesti 3 b §:n mukaista korotusosaa tai korotettua ansio-osaa, tämän jälkeen 3 §:n mukaista työttömyyden alkaessa maksettavaa korotusosaa tai korotettua ansio-osaa ja viimesijaisesti 3 a §:n mukaista pitkän työuran päätyttyä maksettavaa korotusosaa tai korotettua ansio-osaa.

5 §

Yrittäjän ansiopäivärahan perusteena oleva työtulo

Yrittäjän ansiopäiväraha määrätään sen työtulon perusteella, jonka mukaan yrittäjä on vakuuttanut itsensä yrittäjäkassassa yhteensä enintään 18 kuukauden ajan ennen työttömyyttä. Ansiopäivärahan perusteena olevaa työtuloa ei kuitenkaan saa määrätä suuremmaksi kuin henkilön yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistettu työtulo mainittuna aikana tai työntekijän eläkelain mukainen palkka keskimäärin mainittuna aikana on ollut. Jos työtuloa on edellä mainittuna aikana muutettu, päivärahan suuruuden perusteena oleva työtulo saadaan jakamalla vahvistettujen työtulojen yhteismäärä vastaavalla ajalla. Tällöin työtulon 20 prosenttia suurempaa korotusta ei oteta huomioon.

Yrittäjän ansiopäivärahan ansio-osaa määrätessä työtuloon sovelletaan, mitä 2 §:n 1, 2 ja 4 momentissa päiväpalkasta säädetään.

5 a §

Yrittäjän oikeus korotettuun ansio-osaan

Ansio-päivärahaan oikeutetulle yrittäjälle maksetaan korotettua ansio-osaa työllistymistä edistävien palvelujen ajalta siten kuin 3 b §:ssä säädetään.

7 §

Päivärahaikauden enimmäisaika

Peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa maksetaan yhteensä enintään 500 työttömyyspäivältä. Enimmäisaikaan luetaan myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta sellaisessa valtiossa, jossa sovelletaan sosiaaliturva-asetusta tai jonka kanssa Suomella on työttömyysturva koskeva sopimus.

Laskettaessa 1 momentin mukaista enimmäisaikaa otetaan soviteltuna työttömyyspäivärahana maksettu määrä huomioon muunnettuna täysiksi työttömyyspäivärahapäiviksi.

8 §

Päivärahaikauden alkaminen alusta

Kun palkansaaja on työttömyyspäivärahaoiden alkamisen jälkeen täyttänyt palkansaajan työssäoloehdon, 7 §:ssä tarkoitetun päivärahaikauden enimmäisajan laskeminen aloitetaan alusta ja ansiopäivärahan perusteena oleva palkka määrätään uudestaan. Samoin menetellään, jos yrittäjä on täyttänyt yrittäjän työssäoloehdon.

Uusien tulotietojen perusteella määräytyvä palkansaajan ansiopäiväraha on vähintään peruspäivärahan suuruinen ja, jos palkansaaja on täyttänyt työssäoloehdon ennen enimmäisajan täyttymistä, vähintään 80 prosenttia palkansaajalle aikaisemmin maksetusta ansiopäivärahas-ta. Vertailu tehdään täysimääräiseen 2 §:n 1 mo-

mentin mukaisesti määräytyvään päivärahaan. Vertailtaviin päivärahoihin ei lueta lapsikorotuksia.

Jos työnhakijan työssäoloehto on täyttynyt työssä, johon hänet on työllistetty julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 7 luvun 7 §:n 3 momentin mukaisen veloitteen perusteella, työttömyyspäivärahan perusteena olevaa palkkaa ei määrätä uudelleen, ellei uusien tulotietojen perusteella määrätty palkka ole aiemmin määrättyä palkkaa suurempi.

9 §

Lisäpäiväoikeus

Ennen vuotta 1950 syntyneelle työnhakijalle, joka on täyttänyt 57 vuotta ennen 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan päättymistä, voidaan enimmäisajan estämättä maksaa palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jona hän täyttää 60 vuotta. Ennen vuotta 1950 syntyneelle henkilölle, joka on täyttänyt 60 vuotta ennen 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan täyttymistä, päivärahaa maksetaan kuitenkin sen kalenterikuukauden loppuun, jona 500 päivän enimmäisaika täyttyy.

Vuosina 1950—1954 syntyneille työnhakijoille voidaan 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan estämättä maksaa palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jona työnhakija täyttää 65 vuotta, jos hän on täyttänyt 59 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä ja hänellä on enimmäisajan täytyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

Vuonna 1955 tai sen jälkeen syntyneelle työnhakijalle voidaan 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan estämättä maksaa palkansaajan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa sen kalenterikuukauden loppuun saakka, jona työnhakija täyttää 65 vuotta, jos hän on täyttänyt 60 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä ja hänellä on enimmäisajan täytyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

1 §

Oikeus työmarkkinatukeen

Työmarkkinatukeen on oikeus työttömällä:

- 1) joka ei täytä työssäoloehto; tai
- 2) jonka oikeus työttömyyspäivärahaan on päätynyt 6 luvun 7 tai 9 §:ssä säädetyn enimmäisajan täyttymisen vuoksi; ja
- 3) joka on taloudellisen tuen tarpeessa (*tarveharkinta*).

Tuella palkatulla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen ajalta, jolta työnantajalle maksetaan korkeinta korotettua palkkatukea tai muuta julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa tarkoitettua palkkatukea, jota rahoitetaan mainitun lain 7 luvun 12 a §:n 2 momentin mukaisesti työmarkkinatukimäärärahoista.

2 §

Oikeus työmarkkinatukeen kotoutumistukena

Maahanmuuttajalla on oikeus työmarkkinatukeen vain kotoutumistukena maahanmuuttajan ensimmäisen kotikunnan väestötietojärjestelmään merkitsemistä seuraavan kolmen vuoden aikana.

Kotoutumistuen maksamisen edellytyksenä on, että henkilöllä on voimassa oleva maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain (493/1999) 10 §:ssä tarkoitettu kotoutumissuunnitelma.

3 §

Oikeus työmarkkinatukeen matka-avustuksena

Työmarkkinatuki voidaan myöntää matka-avustuksena työmarkkinatukeen oikeutetulle henkilölle, joka ottaa vastaan vähintään kaksi kuukautta kestävä kokoaikatyön työssäkäyntialueensa ulkopuolella ja jolle työn vastaanottamisesta aiheutuu huomattavia kustannuksia.

Matka-avustuksena maksettavaan työmarkkinatukeen oikeutettuna pidetään henkilöä, joka saa työmarkkinatukea tai jolle ei makseta työmarkkinatukea 10 luvun 2 §:ssä mainitusta syystä. Matka-avustusta on haettava ennen työsuhteen alkamista.

Matka-avustusta ei myönnetä sellaisen työsuhteen perusteella, jonka palkkauskustannuksiin työnantajalle on myönnetty julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettua palkkatukea.

Poiketen 2 momentissa ja 1 §:n 2 momentissa säädetystä työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää matka-avustuksen, jos palkkatukea rahoitetaan julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 7 luvun 12 a §:n 2 momentin mukaisesti työmarkkinatukimäärärahoista.

4 §

Työmarkkinatuen määrä

Täysimääräinen työmarkkinatuki on 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun peruspäivärahan suuruinen ja työmarkkinatuen korotusosa 6 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun peruspäivärahan korotusosan suuruinen.

Työmarkkinatuen saajalle maksetaan lapsikorotusta siten kuin 6 luvun 6 §:ssä säädetään.

Työmarkkinatuen määrä lasketaan ottaen huomioon, mitä 4 luvussa säädetään.

Matka-avustuksena maksetaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettu työmarkkinatuki ilman työmarkkinatuen korotusosaa.

5 §

Oikeus työmarkkinatuen korotusosaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta

Työmarkkinatuen korotusosaan on oikeus henkilöllä, joka aloittaessaan 2 momentissa tarkoitetun työllistymistä edistävän palvelun on saanut työmarkkinatukea:

- 1) enintään 500 päivältä; tai
- 2) enintään 180 päivältä sen jälkeen, kun hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan on päät-

tynyt 6 luvun 7 tai 9 §:ssä säädetyn enimmäisajan täyttymisen vuoksi.

Korotusosaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen, 10 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisten työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Korotusosaa maksetaan myös työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen väliseltä ajalta, jos näiden palvelujen välinen aika on enintään seitsemän kalenteripäivää.

Korotusosaa maksetaan enintään 200 päivältä. Korotusosan maksaminen aloitetaan alusta, kun henkilö on tullut työssäoloehdon ja työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymisen jälkeen uudelleen oikeutetuksi työmarkkinatukeen.

6 §

Tarveharkinnassa huomioon otettavat tulot

Taloudellisen tuen tarvetta harkittaessa otetaan huomioon henkilön omat tulot kokonaan ja hänen puolisonsa tulot 536 euroa ylittävältä osalta kuukaudessa. Metsätalouden tulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 2 momentin mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto kerrottuna metsän pinta-alalla. Työmarkkinatuki määrätään tuen maksamisajankohdan tilannetta vastaavaksi joko arvioitujen tai muutoin todettavissa olevien tulojen perusteella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarveharkinnassa huomioon otettavista tuloista.

Tarveharkinnassa tuloina ei oteta huomioon (etuoikeutetut tulot):

- 1) lapsilisää;
- 2) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaista kotihoidon tukea;
- 3) asumistukea;
- 4) sotilasavustusta;
- 5) sotilasvammalain mukaista elinkorkoa ja täydennyskorkoa;
- 6) kansaneläkelain mukaista täydennysmäärää;

7) toimeentulotuesta annetun lain mukaista toimeentulotukea;

8) vian, vamman tai haitan perusteella maksettavaa erityisten kustannusten korvausta.

7 §

Tarveharkinta

Edellä 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun täysimääräisen työmarkkinatuen kuukautta kohden lasketusta määrästä vähennetään huoltovelvollisella 50 prosenttia siitä 6 §:n mukaisesti määrätystä tulojen osasta, joka ylittää 848 euroa kuukaudessa. Perheettömällä henkilöllä vähennetään vastaavasti 75 prosenttia siitä 6 §:n mukaisesti määrätystä tulojen-osasta, joka ylittää 253 euroa kuukaudessa. Perheellisen tulorajaa korotetaan 106 eurolla jokaista huolettavan alle 18-vuotiasta lasta kohti. Työmarkkinatuen määräytymiseen vaikuttavat kuukausittaiset tuloerät pyöristetään alaspäin täysiksi euroiksi siten, että täyden euron yli menevä osa jätetään huomioon ottamatta.

Työmarkkinatuki on tarkistettava, jos sen määrään vaikuttavat tulot ovat olennaisesti nousseet tai pienentyneet. Tarkistettua työmarkkinatukea aletaan maksaa aikaisimmasta mahdollisesta maksuerästä lukien.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa ja 6 §:ssä työmarkkinatuen tarveharkinnasta säädetään, työmarkkinatukena maksetaan enintään 4 luvun 7 §:n 1 momentin mukaisesti laskettu rahamäärä.

Jos maan yleinen palkkataso ansiotasoindeksin perusteella arvioiden olennaisesti muuttuu, valtioneuvoston asetuksella säädetään 1 momentissa ja 6 §:ssä säädettyjen rahamäärien tarkistamisesta vastaamaan palkkatason muutosta.

8 §

Työmarkkinatuki ilman tarveharkintaa

Työmarkkinatuki myönnetään ilman tarveharkintaa siltä ajalta, jona henkilö osallistuu 10 luvussa tarkoitettuihin työllistymistä edistäviin palveluihin.

Työmarkkinatuki maksetaan ilman tarveharkintaa myös sellaiselle 55 vuotta täyttäneelle henkilölle, joka on työttömäksi joutuessaan täyttänyt työssäoloehdon.

Henkilölle, joka on saanut työttömyyspäivärahaa 6 luvun 7 §:ssä tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun enimmäisajan, työmarkkinatuki maksetaan ilman tarveharkintaa 180 ensimmäisen työttömyyspäivän ajalta. Edellä tarkoitetun 180 työttömyyspäivän laskeminen aloitetaan alusta, kun henkilö tulee työssäoloehdon ja työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymisen jälkeen uudelleen oikeutetuksi työmarkkinatukeen.

Henkilölle maksetaan työmarkkinatuki ilman tarveharkintaa 130 ensimmäisen työttömyyspäivän ajalta, jos hän on ennen työttömyyden alkamista ollut vakuutettuna maatalousyrittäjän eläkelain 10 a §:n mukaisesti yhteensä 24 kuukautta lähinnä edellisen 48 kuukauden aikana (*apurahansaajan vakuutusehto*). Edellä tarkoitetun 130 työttömyyspäivän laskeminen aloitetaan alusta, kun henkilö on työmarkkinatukioikeuden alkamisen jälkeen uudelleen täyttänyt apurahansaajan vakuutusehdon. Jos henkilö sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan hyväksyttävän syyn johdosta on estynyt olemasta työmarkkinoilla, edellä mainittua 48 kuukauden tarkastelujaksoa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään seitsemän vuotta.

9 §

Osittainen työmarkkinatuki

Työmarkkinatuki on 50 prosenttia 4 §:n 1—3 momentin ja 6—8 §:n mukaisesti lasketusta työmarkkinatuesta, jos työnhakija asuu vanhempiensa taloudessa eikä ole täyttänyt työssäoloehdot.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta:

1) aikana, jona työnhakija osallistuu 10 luvussa tarkoitettuihin työllistymistä edistäviin palveluihin; tai

2) työnhakijaan, jonka vanhempien, joiden taloudessa hän asuu, 6 §:ssä tarkoitettut tulot ovat enintään 1 781 euroa kuukaudessa; tulorajaa nostetaan 106 eurolla jokaista työnhakijan vanhempien huollettavana olevaa samassa taloudessa asuvaa kohti.

Täysimääräisen työmarkkinatuen kuukautta kohden lasketusta määrästä vähennetään 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa 50 prosenttia siitä 6 §:n mukaisesti määrätystä tulojen osasta, joka ylittää tämän pykälän 2 momentin 2 kohdassa säädetyn tulorajan. Vanhempien tulojen perusteella vähennettynä työmarkkinatukena maksetaan kuitenkin vähintään 1 momentissa tarkoitettu määrä.

Jos hakijan vanhempien, joiden taloudessa hän asuu, tulot ylittävät 2 momentin 2 kohdassa säädetyn tulorajan, mutta hakija kykenee luotettavasti osoittamaan, etteivät vanhemmat tosiasiallisesti häntä taloudellisesti tue, työmarkkinatuki on maksettava ilman 1 momentissa tarkoitettua vähennystä.

10 §

Ostavastuuaika

Työmarkkinatukea maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä viisi työpäivää enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana (*ostavastuuaika*). Ostavastuuaikaan ei lueta 8 luvun 4 §:ssä tarkoitettuun odotusaikaan tai korvauksettomiin määräaikoihin taikka työssäolovelvoitteisiin sisältyviä työttömyyspäiviä.

Ostavastuuaika täyttyy myös, kun lyhennettyä työviikkoa tai osa-aikatyötä tekevän työntekijän 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua työttömyysaikaa on kertynyt yhteensä viittä työttömyyspäivää vastaava aika.

Ostavastuuaikaan luetaan myös ne päivät:

1) jotka henkilö työttömyyden alkamisen jälkeen on ollut työkyvytön saamatta siltä ajalta sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa tai

muuta vastaavaa lakisääteistä korvausta taikka työnantajalta sairausajan palkkaa; tai

2) joilta henkilölle on maksettu 10 luvun perusteella työmarkkinatukea.

Ostavastuuaikaa ei kuitenkaan edellytetä:

1) jos henkilön oikeus työmarkkinatukeen alkaa välittömästi 6 luvun 7 tai 9 §:ssä tarkoitettua työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyttyä; tai

2) jos hänen työntekonsa estyy sellaisen työtaistelutoimenpiteen takia, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa; ja

3) hän muutoin täyttää työmarkkinatuen saamisen edellytykset.

11 §

Työmarkkinatuen kesto

Työmarkkinatuki on kestoaltaan rajoittamaton.

Matka-avustus voidaan määrätä maksettavaksi enintään neljän kuukauden ajan työsuhteen alkamisesta lukien, kuitenkin enintään työsuhteen ajan. Matka-avustus maksetaan viideltä päivältä viikossa sen estämättä, mitä 3 luvun 2 §:ssä säädetään etuuspäivien määrästä viikossa.

IV OSA

Työllistymistä edistävät palvelut

10 luku

Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavaa etuutta koskevat säännökset

1 §

Oikeus etuuteen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta

Työllistymistä edistäviin palveluihin osallistuvan työnhakijan toimeentulo turvataan työttömyyspäivärahalla tai työmarkkinatuella.

Työllistymistä edistävillä palveluilla tarkoitetaan:

1) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvussa tarkoitettua työvoimapolitiittista aikuis-koulutusta;

2) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 9 luvussa tarkoitettua omaehtoista opiskelua;

3) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettua työkokeilua, työelä-mävalmennusta ja työharjoittelua;

4) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvussa tarkoitettua työ- ja koulutuskokeilua;

5) maahanmuuttajan kotoutumistoimenpidet-tä, jonka työ- ja elinkeinotoimisto on maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhaki-joiden vastaanotosta annetun lain 10 §:n 3 momen-tiin nojalla rinnastanut edellä 1 tai 3 kohdassa tarkoitettuun palveluun;

6) kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua kuntouttavaa työtoimintaa.

2 §

Työttömyysetuuteen oikeutettu

Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksetaan sitä työttömyysetuutta, johon työnhakijalla on oikeus työttömänä ollessaan.

Työttömyysetuutta maksetaan vain siltä ajal-ta, jona henkilö on julkisesta työvoimapalvelus-ta annetussa laissa tarkoitettuna työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Työttömyysetuu-teen ei ole oikeutta henkilöllä, joka työllistyy kokoaikatyössä yli kahden viikon ajan.

Työttömyysetuutta maksetaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta, vaikka työnhakijal-la ei ole työttömänä ollessaan oikeutta etuuteen, jos se johtuu:

1) korvauksettomasta määräajasta;

2) työssäolovelvoitteesta;

3) 5 luvun 13 §:ssä tai 7 luvun 10 §:ssä sääde-tystä omavastuujasta;

4) 7 luvun 6 ja 7 §:ssä tarkoitettua tarvehar-kinnasta;

5) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitettua ammatilliseen koulutukseen liittyvästä rajoituksesta;

6) 8 luvun 4 §:ssä säädetystä odotusajasta.

Poiketen 3 momentista työttömyysetuutta ei makseta kuntouttavan työtoiminnan ajalta, jos oikeutta työttömyysetuuteen ei ole 3 momentin 2, 5 tai 6 kohdassa mainitusta syystä.

Työnhakijalla on oikeus työttömyysetuuteen ajalta, jona hän osallistuu ulkomailla järjestettä-vään 1 §:n 2 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoi-tettuun työllistymistä edistävään palveluun sen estämättä, mitä 2 luvun 3 §:ssä säädetään ulko-maanmatkasta työmarkkinoilla olon esteenä.

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvussa tarkoitettuun työvoimapolitiittiseen ai-kuis-koulutukseen osallistuvan opiskelijan, jota ei voida pitää tämän lain 2 luvun 1 §:n 2 momen-tissa tarkoitettuna työttömänä, oikeudesta työt-tömyysetuuteen opiskelun ajalta säädetään 5 §:ssä.

3 §

Poissaolo työllistymistä edistävästä palvelusta

Työnhakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuu-teen 1 §:n 2 momentin 3—6 kohdassa tarkoitet-tujen työllistymistä edistävien palvelujen aika-na niiltä päiviltä, joina hän ei osallistu palve-luun, ellei poissaolo johdu:

1) työkyvyttömyydestä;

2) kerrallaan enintään neljän työpäivän ajalta alle 10-vuotiaan lapsen sairaudesta;

3) työhaastattelusta tai muusta tähän rinnas-tettavasta työllistymiseen liittyvästä syystä.

Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta maahanmuuttajan kotoutumistoimenpiteeseen, joka on rinnastettu työvoimapolitiittiseen aikuis-koulutukseen.

4 §

Tämän lain poikkeava soveltaminen työllisty-mistä edistävien palvelujen ajalta

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 ja 9 luvussa tarkoitettua koulutuksen aikana ei sovelleta tämän lain 2 ja 8 luvun säännöksiä eikä 6 luvun 8 §:ää.

Työmarkkinatuen maksamisesta ilman tarveharkintaa työllistymistä edistävien palvelujen aikana säädetään 7 luvun 8 §:ssä.

5 §

Työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta koskevat erityissäännökset

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvussa tarkoitettuun työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla maksetaan koulutuksen ajalta työttömyysetuutta kuten 2 §:ssä säädetään työttömän oikeudesta työttömyysetuuteen, vaikka:

1) hänet on 2 luvun 4 tai 5 §:n nojalla katsottava päätoimiseksi yrittäjäksi; tai

2) hän ei ole työtön tai lomautettu, jos hän on työttömyysuhan alainen.

Jos opiskelijalla on oikeus työttömyysetuuteen 1 momentin 1 kohdan perusteella, hänelle maksetaan koulutuksen ajalta peruspäivärahaa, ansiopäivärahan perusosaa tai työmarkkinatukea sekä lapsikorotusta. Jos opiskelijalla on oikeus työttömyysetuuteen 1 momentin 2 kohdan perusteella, hänellä on oikeus myös 6 luvun 2 §:n 1 momentin mukaiseen ansiopäivärahan ansio-osaan.

Jos koulutus järjestetään jaksotettuna erillisiin kokonaisuuksiin siten, että koulutusjaksot eivät liity yhtäjaksoisesti toisiinsa, opiskelija ei ole koulutusjaksojen välisenä aikana työvoimapolitiittisessa aikuiskoulutuksessa.

6 §

Ylläpitokorvaus

Matka- ja muiden ylläpitokustannusten korvaamisesta (*ylläpitokorvaus*) työllistymistä edistävään palveluun osallistuvalla työnhakijalle säädetään julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla työttömyysetuutta saavalle maksetaan ylläpitokorvausta yhdeksän euroa kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua akti-

vointisuunnitelman mukaiselta osallistumispäivältä.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

1 §

Työttömyysetuuden hakeminen

Peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea haetaan kirjallisesti Kansaneläkelaitokselta. Ansiopäivärahaa haetaan kirjallisesti siltä työttömyyskassalta, jonka jäsen työnhakija on. Hakemus matka-avustuksesta voidaan jättää myös työvoimatoimistoon.

12 §

Matka-avustuksen takaisinperintä

Jos henkilö eroaa työstä tai omalla menettelyllään aiheuttaa työsuhteen päättymisen kuuden kuukauden kuluessa sen työsuhteen alkamisesta, jonka perusteella hänelle on maksettu 7 luvun 3 §:ssä tarkoitettua matka-avustusta, peritään matka-avustus takaisin, jollei takaisinperintä ole kohtuutonta. Muutoin takaisinperintään sovelletaan, mitä 10 §:ssä säädetään.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

2 §

Päivärahan perusteena olevan palkan tarkistaminen

Jos ansiopäivärahan perusteena olevaa palkkaa laskettaessa huomioidaan palkkaa 5 luvun 3 §:n 2 ja 3 momentin perusteella pidennetyt tarkastelujakson ajalta, tarkistetaan tätä palkkaa siinä suhteessa kuin päivärahan alkamisajankohdalle vahvistettu työntekijän eläkelain 7 b §:ssä tarkoitettu palkkakerroin poikkeaa sille kalenterivuodelle vahvistetusta palkkakertoimesta, jona

henkilö on viimeksi työskennellyt ennen 5 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua tarkastelujaksoa.

2 a §

Apurahakauden laskeminen

Jos apurahapäätöksestä tai muutoin ei käy ilmi 2 luvun 11 §:n 2 momentissa sekä 5 luvun 3 §:n 2 momentissa, 7 §:n 2 momentissa ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu apurahakausi, apurahakauden kesto lasketaan jakamalla työskentelyyn myönnetty apuraha myöntövuoden verottoman apurahan kuukausimäärällä.

3 §

Ansiopäivärahan ja peruspäivärahan rahoitus

Palkansaajan ansiopäivärahan rahoituksesta säädetään työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa ja yrittäjän ansiopäivärahan rahoituksesta työttömyyskassalaissa.

Peruspäiväraha ja siihen liittyvä lapsikorotus sekä 6 luvun 3 b §:n mukainen korotusosa rahoitetaan valtion varoista ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta. Peruspäivärahan muutosturvalisä sekä 6 luvun 3 ja 3 a §:n mukaiset korotusosat rahoitetaan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta.

3 a §

Työmarkkinatuen rahoitus

Työmarkkinatuen 500 maksupäivän laskeminen alkaa uudelleen alusta sen jälkeen, kun henkilö on tullut työssäoloehdon ja työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymisen jälkeen uudelleen oikeutetuksi työmarkkinatukeen. Edellä 10 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettu työmarkkinatuki ja siihen liittyvä lapsikorotus, 7 luvun 4 §:ssä tarkoitettu korotusosa sekä 7 luvun 3 §:ssä tarkoitettu matka-avustus rahoitetaan kuitenkin aina valtion varoista, eikä niiden

ajalta maksettua työmarkkinatukea lasketa mukaan työmarkkinatuen 500 maksupäivään.

3 b §

Etuuksien kattamiseksi suoritettavat ennakot

Valtion on suoritettava Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahaa varten kuukausittain ennakkoa siten, että ennakkojen määrä vastaa valtion sinä vuonna suoritettavaksi arvioitua määrää ja että ennakot ovat riittävät menojen kattamiseen jokaisena kuukautena. Työttömyysvakuutusrahaston on suoritettava Kansaneläkelaitokselle korotusosia ja muutosturvalisiä varten ennakkoa siten, että ennakoiden määrä vastaa työttömyysvakuutusrahaston sinä vuonna suoritettavaksi arvioitua määrää ja että ennakot riittävät menojen kattamiseen jokaisena kuukautena.

3 d §

Muita rahoitusta koskevia säännöksiä

Edellä 10 luvun 6 §:ssä ja julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettut ylläpitokorvaukset rahoitetaan valtion varoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Työnhakijaan, joka ei ole saanut työttömyyspäivärahaa 1 päivästä tammikuuta 1997 tai sen jälkeiseltä ajalta, sovelletaan 5 luvun 2 ja 3 §:ää sen jälkeen, kun hän on ollut työssäoloehdon täyttävässä työssä tämän lain voimassa ollessa vähintään yhden kalenteriviikon.

Sovellettaessa 5 luvun 3 §:n 1 momenttia työnhakijoihin, jotka ovat saaneet työttömyyspäivärahaa 1 päivästä tammikuuta 1997 tai sen jälkeiseltä ajalta, työssäoloehdon tarkastelujakso ulottuu enintään 1 päivään tammikuuta 2008, jollei ole mainitun pykälän 2 tai 3 momentin mukaista syytä tarkastelujakson pidentämiseen. Lain 5 luvun 3 §:n 3 momenttia ja 4 §:n 4 momenttia sovelletaan aikaan lain voimaantulosta alkaen.

Lain 5 luvun 6 ja 7 §:ää sovelletaan henkilöön, jonka yritystoiminta päättyy ja työttömyys alkaa tämän lain tultua voimaan.

Lain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetty peruspäivärahan rahamäärä sekä 6 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetty peruspäivärahan korotusosan ja muutosturvalisän rahamäärät vastaavat sitä kansaneläkeindeksin pistelukua, jonka mukaan vuoden 2001 tammikuussa maksettujen kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Lain 6 luvun 2, 3 b—3 d ja 5 a §:ää sekä 7 luvun 5 §:ää sovelletaan päivärahoihin, jotka kohdistuvat aikaan lain voimaantulosta alkaen. Jos henkilöllä on oikeus saada 7 momentin perusteella korotettua ansio-osaa enintään 150 päivältä, sovelletaan tähän päivärahaan 6 luvun 2 §:n 2 momenttia 31 päivään joulukuuta 2010 saakka siten, että korotettu ansio-osa on 55 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta, ja kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 32,5 prosenttia. Jos työnhakijalle ennen tämän lain voimaan tuloa laadittuun työllistymisohjelmaan sisältyy työsuhteen päättymisen jälkeistä omatoimista työnhakua, hänellä on 6 luvun 3 c §:n 2 momentin estämättä oikeus muutosturvalisään tai muutosturvan ansio-osaan omatoimisen työnhaun ajalta 31 päivään maaliskuuta 2010 saakka.

Lain 6 luvun 3 §:ää sovelletaan henkilöön, jonka päivärahaikauden enimmäisaika alkaa tämän lain tultua voimaan.

Sen estämättä, mitä 6 luvun 3 a §:n 4 momentissa säädetään korotusosan ja korotetun ansio-

osan enimmäisajasta, henkilöllä on oikeus saada korotusosaa ja korotettua ansio-osaa yhteensä enintään 150 päivältä, jos hänen työsuhteensa on päättynyt ennen tämän lain voimaantuloa.

Mitä tässä laissa säädetään työllistymissuunnitelmasta, sovelletaan myös työnhakusuunnitelmaan ja työllistymisohjelmaan. Mitä tässä laissa säädetään työllistymissuunnitelmaa korvaavasta suunnitelmasta, sovelletaan myös kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuun aktivointisuunnitelmaan ja maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetussa laissa tarkoitettuun kotoutumissuunnitelmaan.

Jos henkilön oikeus koulutuspäivärahaan on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, hänelle maksetaan tämän lain mukaista työttömyysetuutta lain voimaantulon jälkeiseltä opiskeluajalta. Sen estämättä, mitä 6 luvun 7 §:ssä säädetään työttömyyspäivärahaikauden enimmäisajasta, koulutuspäivärahaan ja työttömyyspäivärahaan oikeuttavien korvauspäivien yhteenlaskettu määrä voi olla enintään 565 päivää. Jos henkilö on aloittanut koulutuksen tai opinnot ennen kuin hän on saanut työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea vähintään 65 työttömyyspäivältä, koulutuspäivärahaa ja työttömyyspäivärahaa maksetaan enintään 500 päivältä lisättynä niillä päivillä, joilta hänelle on ennen koulutuksen tai opintojen alkua maksettu työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työttömyysetuuksien rahoituksesta 24 päivänä heinäkuuta 1998 annetun lain (555/1998) 5 §, sellaisena kuin se on laeissa 1301/2002, 1049/2004 ja 460/2005, sekä
muutetaan 1 ja 8 §,
 sellaisina kuin ne ovat, 1 § mainitussa laissa 1301/2002 ja laissa 1332/2004 ja 8 § mainitussa laissa 460/2005, seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiset työttömyyspäivärahat ja vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaiset vuorottelukorvaukset rahoitetaan perusturvaosuutta vastaavalla valtionosuudella, tämän lain mukaisilla työttömyysvakuutusmaksuilla ja työttömyysturvan työnantajan omavastuumaksuilla (*omavastuumaksu*) sekä työttömyyskassalain (603/1984) mukaisilla jäsenmaksuilla siten kuin tässä laissa säädetään. Työeläkelainsäädännössä tarkoitetut työeläkeliisät ja vakuutusmaksut, aikuiskoulutustuesta annetussa laissa (1276/2000) tarkoitetun aikuis-koulutustuen ansio-osa ja hallintokulut, Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitetut hallintokulut ja ammattitutkintostipendit muiden kuin valtioon virka- tai työsuhteessa olevien henkilöiden osalta sekä palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) mukainen palkkaturva rahoitetaan tämän lain mukaisilla maksuilla siten kuin tässä laissa säädetään.

Työttömyyskassojen rahoituksesta säädetään työttömyyskassalaissa.

8 §

Peruspäivärahan, korotusosan ja muutosturvalisän rahoitus

Työttömyysturvalain mukaisten peruspäivärahojen, niihin liittyvien lapsikorotusten sekä työttömyysturvalain 6 luvun 3 b §:n mukaisten korotusosien rahoitukseen työttömyysvakuutusrahasto maksaa sosiaali- ja terveystieteiden välityksellä Kansaneläkelaitokselle 23 §:ssä tarkoitetun osuuden. Työttömyysturvalain 6 luvun 3 ja 3 a §:n mukaisten peruspäivärahojen korotusosien sekä 6 luvun 3 c §:n mukaisten muutosturvalisien rahoitukseen työttömyysvakuutusrahasto maksaa Kansaneläkelaitokselle työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:ssä tarkoitetut osuudet. Muilta osin menot rahoitetaan Kansaneläkelaitokselle maksettavalla valtionosuudella.

Valtionosuuden suorittamisesta, valtionosuiden ennakoiden käyttämisestä ja Kansaneläkelaitoksen työttömyysetuuksien hallintokuluista säädetään työttömyysturvalaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tultua maksetun julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisen perustuen ja ansiotuen rahoitukseen sovelletaan, mitä peruspäivärahan ja ansiopäivärahan rahoituksesta säädetään.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

työttömyyskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/1984) 1 §:n 1 momentti, 25, 25 a ja 26 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti laissa 946/2003, 25 ja 25 a § laissa 1048/2004 sekä 26 § laissa 1291/2002 ja mainitussa laissa 946/2003, seuraavasti:

1 §

Työttömyyskassan tehtävä ja toimialue

Työttömyyskassa on keskinäisen vastuun perusteella toimiva yhteisö, jonka jäseninä on joko palkkatyöntekijöitä (*palkansaajakassa*) tai yrittäjiä (*yrittäjäkassa*). Työttömyyskassan tarkoituksena on työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitetun ansioturvan ja siihen liittyvien ylläpitokorvausten järjestäminen jäsenilleen.

25 §

Yrittäjäkassan maksamien etuuskien rahoitus

Valtionosuutena maksetaan yrittäjäkassan työttömyysturvalain 5 luvun 7 §:n nojalla maksamista päivärahoista työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa ja lapsikorotusta vastaava määrä.

Jos ansiopäiväraha maksetaan työttömyysturvalain 4 luvun mukaisesti soviteltuna tai vähennettynä, valtionosuutena maksetaan se määrä, joka vastaa peruspäivärahan ja lapsikorotuksen suhteellista osuutta kustakin täydestä työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan määräytyvästä työttömyyspäivärahasta.

Yrittäjäkassan työttömyysturvalain 5 luvun 10 a §:n 1 momentin nojalla maksamien päivärahoiden rahoituksessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä työttömyysetuuskien rahoituksesta annetun lain 4 §:ssä säädetään ansiopäivärahojen rahoituksesta.

25 a §

Palkansaajakassan maksamien yrittäjäetuuskien rahoitus

Valtionosuutena maksetaan palkansaajakassan työttömyysturvalain 5 luvun 10 §:n 2 momentin nojalla maksamista työttömyyspäivärahoista tämän lain 25 §:n 1 ja 2 momentissa määritelty osuus.

Palkansaajakassan osuus on 5,5 prosenttia kustakin työttömyyspäivärahasta, jollei 1 momentista muuta johdu.

Se yrittäjäkassa, jonka jäsenenä etuuden saaja on viimeksi täyttänyt työttömyysturvalain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitetun työssäoloehdon, rahoittaa kunkin maksetun työttömyyspäivärahan sekä 1 ja 2 momentin mukaisten määrien erotuksen.

26 §

Osuudet hallintokuluista

Hallintokuluihin kohdistuvana valtion osuutena ja työttömyysvakuutusrahaston osuutena maksetaan:

1) työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:ssä säädettyä peruspäivärahaa vastaava määrä kutakin alkavaa 100 jäsentä kohti; sinä vuonna, jolloin työttömyyskassan säännöt on ensi kerran vahvistettu, ja sitä seuraavana vuonna valtion osuus on kuitenkin kaksinkertainen; ja

2) 0,35 prosenttia niistä kassan viimeksi kulueneen kalenterivuoden aikana maksamista työttömyyspäivärahoista, vuorotteluvapaalaissa (1305/2002) tarkoitetuista vuorottelukorvauksista ja julkisesta työvoimapolvelusta annetun

lain 10 luvun 3 §:n mukaisista ylläpitokorvauksista, joihin suoritetaan valtion osuus tai työttömyysvakuutusrahaston osuus.

Työttömyysvakuutusrahaston osuutena suoritetaan palkansaajakassoille lisäksi 2 euroa jokaista ansiopäivärahopäätöstä kohden.

Hallintokuluihin kohdistuvat osuudet eivät yhteensä kuitenkaan saa olla enempää kuin neljä viidesosaa kassan maksamista kohtuullisista hallintokuluista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tultua maksetun julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisen ansiotuen rahoitukseen sovelletaan, mitä ansiopäivärahan rahoituksesta säädetään.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

vuorotteluvapaalain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun vuorotteluvapaalain (1305/2002) 15 §:n 1 momentti seuraavasti:

15 §

Vuorottelukorvauksen suuruus

Vuorottelukorvauksen täysi määrä on 70 prosenttia siitä työttömyyspäivärahasta, johon henkilöllä olisi työttömänä ollessaan oikeus työttömyysturvalain 5 luvun 2—5 §:n sekä 6 luvun 1 §:n 1 momentin, 2 §:n 1 momentin ja 4 §:n perusteella. Vuorottelukorvaus on 80 prosenttia, jos vuorottelijalla on vähintään 25 vuotta 4 §:ssä tarkoitettua työhistoriaa ennen vuorotteluvapaan alkamista. Vuorottelukorvausta määriteltäessä ei työttömyysturvalain 6 luvun 6 §:ssä tarkoitettua lapsikorotusta oteta huomioon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuorottelijalle, joka on tehnyt vuorottelusopimuksen ennen tämän lain voimaantuloa ja jolla työttömänä ollessaan on oikeus työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 2 momentin mukaiseen korotusosaan tai 2 §:n 2 momentin mukaiseen korotettuun ansio-osaan työttömyysturvalain 6 luvun 3 a §:n perusteella, lasketaan täyden vuorottelukorvauksen määrä korotusosalla tai korotetulla ansio-osalla korotetun työttömyyspäivärahan määrästä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2009